

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationvm De Censuris In Communi,
Excommunicatione, Suspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

2 An etiam interdictum speciale loci.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

De culpa.

dictum: quæ est alia specialis culpa: propter sepul-
turam ergo non est alia poena ipso iure lata, illa ve-
ro sufficit ad indicandam culpam mortalem in hac
transgressionem (quæ erat altera pars proposita) quia
excommunicatio maior non imponitur propter
leuiorem culpam. Est autem hæc culpa adeo grauis,
non propter excommunicationem, sed potius quia
ipsa tam grauis est: ideo est digna excommunica-
tione: est ergo grauis culpa, quia est in materia gra-
ui, & contra absolutam Ecclesiæ prohibitionem;
crefcit tamen ex maiori contumacia, quando addi-
tur excommunicatio.

20.
Mortuus se-
pultus non
incurrit
hanc poenā.
Et ideo non
est exhu-
mandus.
Angelus.

Glossa.
Innocen.

Hostiensis.

Denique aduertendum est, hanc poenam solum
referri ad viuos, quia in eis tantum est culpa: mor-
tuus enim, qui sepelitur, per se non est particeps
eius: & ideo non est dignus participatione poenæ.
Ex quo infero, si de facto in loco sacro fideles sepe-
liantur, siue bona, siue mala fide sepelientium, non
esse exhumandos, sed ibi relinquendos: quod do-
cuit Angelus, *Interdictum*, 6. num. 13. & alii. Potest
autem dupliciter intelligi. primo, si auferatur inter-
dictum, non esse exhumandos: & hoc per se no-
tum est: quia iam tunc sublatum est impedimen-
tum, ut dixit Glossa cum Innocentio in cap. *Sicuti*,
de Sententia excommunic. in 6. verbo *Sepeliri*.
Nam tunc etiam si fideles propter interdictum
sepulti essent extra locum sacrum, ad illum essent
transferendi, ut etiam dixit Glossa cum Innocen-
tio, & Hostiensis in dicta Clementina. i. verbo *Ei*, de
Sepulturis. Alio modo potest intelligi, quod etiam
durante interdicto exhumandi non sunt: & in hoc
etiam sensu credo id esse verum. Tum quia Eccle-
sia solum prohibet actum sepeliendi: non vero ef-
fectum, sed terminum eius, postquam id est factus:
non enim prohibet fidelium corpora semel sepulta
in loco sacro, in eo manere, licet interdictus sit,
dummodo personæ ipsæ non fuerint speciali censu-
ra affectæ: de quo infra videbimus. Vnde licet fac-
tum illud sepeliendi male factum fuerit, factum ta-
men tenet: neque est illa lex, quæ obliget ad irri-
tandum illud, ut sic dicam, corpus sepulchrum exhu-
mando: vnde cum materia sit odiosa, benignius ac-
cipienda est.

21.
Respondetur
obiectioni.

Sed contra, quia eadem ratione personæ prohi-
bitæ semel ingressæ, & admixtæ ad audienda diuina
tempore interdicti, non essent postea excludendæ:
quod est aperte falsum. Item prohibito anteceden-
te, prohibetur id, quod est consequens: argumento
cap. *Item*, de Sententia excommunicationis, in 6.
Quæ ratio etiam in præsentem procedit. Responde-
tur negando consequentiam: quia audire, vel asis-
tere diuinis est actus habens (ut inquitur) tractum
successiuum, qui continue durat, & in quo conti-
nue peccatur, quamdiu diuina sunt: & ideo semper
vitandus est ille actus, & expellenda persona prohi-
bita, quoties actus interrumpi, & persona excludi
potuerit. At vero sepultura Ecclesiastica non est
huiusmodi: actio enim illa sepeliendi in loco sacro,
quæ prohibita est, non tam diu durat, quamdiu cor-
pus sepulchrum manet: & in hoc sensu non habet tra-
ctum successiuum pro toto illo tempore, sed finitur
consummato effectu. Et ideo lex, quæ illum actum
prohibebat, iam non obligat, cum iam non duret a-
ctio, quam prohibet, & alias non præcipiat effectum
reuocari.

22.
Explicatur
axioma,
Prohibito
antecedente,
prohiberi
consequens.

Illud autem axioma, prohibito antecedente prohi-
beri consequens, est verum secundum modum
dependentiæ consequentis ab antecedente: nam
si illa sit dependentia ab actione, seu re prohibita
continue durante, seu conseruari, ut aiunt, tunc
semper est prohibitum consequens ratione anteceden-
tis. Tamen si dependentia tantum sit in fieri, &
transacta actione maneat terminus, tunc non est
semper prohibita permanentia termini in se, sed
solum in antecedente, id est in actione, nec fiat: ta-

men si semel fiat, non prohibetur permanere, ut
prohibita fornicatione, in illa prohibetur habere
filium ex illa genitum: tamen si semel ita generatus
sit, non est prohibitum habere illum, aut præce-
ptum, illum de medio tollere. Sic ergo est in præsen-
ti, idemque est quoties vel in ipso termino non ma-
ner aliquid deforme, vel contrariationem, ut est ha-
bere rem alienam in furto, vel nisi in ipsa lege aliud
expressum sit: neutrum autem reperitur in præsen-
ti, ut declaratum est: & alioqui habet nescio quid in-
humanitatis, vel rigoris, exhumare corpus defun-
cti, ceditque in ignominiam, vel dedecus eius, cen-
sebiturque moraliter non parua poena illius: & ideo
ubi à lege non exprimitur, à nobis adiungenda non
est.

SECTIO II.

Quomodo interdictum speciale loci prius ibi Ec-
clesiastica sepultura.

dictis facile erit hunc effectum in
speciali loco interdicto declarare: nam
ad illum fere omnia dicta accommo-
danda sunt, paucis animaduertis. Ete-
nim iura superius citata, quæ de hoc
effectu loquuntur, in communi de interdicto lo-
cali, & non de solo generali mentionem faciunt:
imo in cap. *Sicuti*, verific. *Ratione*, de Sententia
excommunicationis, in 6. videtur esse in particu-
lari sermo de interdicto speciali alicuius Ecclesiæ.
Et ratio à fortiori procedit: quia non minus prohi-
betur locus specialiter interdictus: solum enim dif-
ferunt in extensione quoad terminos loci, non
vero quoad effectus. Imo in hoc excedit interdictum
speciale, quod in eo non habent locum aliqua priui-
legia concessa tempore interdicti generalis, præter-
tim moderatio, cap. *Alma*, ut supra visum est.

Quo fit, ut licet alia, quæ diximus de interdicto
generali, in speciali locum habeant, illud nihilo-
minus dubium maneat, quod spectat ad priuilegiū
Clericorum concessum in cap. *Quod interdictum* Peni-
tent. & remissio. an scilicet ad interdictum speciale
extendi debeat. Nam ille t exus loqui videtur de
interdicto generali: & ideo extendi non debet ad
speciale, in quo non est eadem necessitas aut ratio,
ut supra in simili dictum est. Atque ita sentit Ioan-
nes Andreas. Oppositum vero absolute docuit Ho-
stiensis: fundatur enim in proportionem inter gene-
rale, & speciale interdictum: quia non plus vnum
operatur in suo loco, quam alius in suo: & ideo spe-
cialis sub generali continetur tanquam pars sub to-
to. Quod fundamentum mihi non probatur, pro-
pter contrariam rationem tactam, & latius expli-
catam circa moderationem cap. *Alma*.

Alii ergo distinctione vtuntur cum Panormita-
no ibidem: nam Clerici (inquiunt) Ecclesiæ speciali-
ter interdictæ, poterunt in ea sepeliri non vero alie-
nus Clericus, scilicet alterius Ecclesiæ. Et hanc opinio-
nem sequitur Couarruias dicta relect. part. 2. §. 2. n.
7. & Syluester, *Interdictum* §. quæst. vlt. qui addit, si
in illo loco non sit alia Ecclesia, nisi interdicta, tunc
posse in ea sepeliri Clericum peregrinum vel alie-
rius Ecclesiæ ibi defunctum, quamuis ipse non ex-
presse loquatur de Clerico peregrino alterius Ec-
clesiæ: sed de illis Clericis, qui alias Ecclesias non
habent. Sed est eadem ratio de omnibus: vel quia
moraliter non possunt deferri ad propria loca, vel
quia secundum præsentem statum quoad vsum re-
rum sacrarum æstimantur tanquam incolæ illius
loci. Addit etiam, si contingat plures esse Ecclesias,
& omnes esse specialiter interdictas, non oportere
illa distinctione vti: sed quemlibet Clericum cuius-
libet Ecclesiæ illarum, posse in qualibet earum sepeliri:
quia

quia non magis violatur interdictum vno modo, quam alio.

Ex hac vero doctrina Syluestri, quæ probabilis est, colligere possumus distinctionem aliam fortasse magis accommodatam, scilicet contingere posse interdictum speciale quoad hunc effectum æquiuale- re vniuersali, vel permanere omnino in ratione particularis. Prior modus erit, si contingat omnes Ecclesias ciuitatis esse specialiter interdictas cum omnibus cœmeteriis ad fidelium sepulturam destina- tis, vel si vna tantum sit Ecclesia in populo, & illa sit interdicta: in his enim casibus perinde se habent Clerici, quantum ad carentiam loci sacri, in quo se- peliantur, ac si interdictum esset generale. Posterior autem modus erit, si in populo sint plures Ecclesie, & vna tantum vel altera sit interdicta. In hoc ergo posteriori casu nulli Clerici siue alterius, siue eiusdẽ Ecclesie, possunt licite sepeliri in tali Ecclesia inter- dicta: quia cap. *Quod in te*, expresse loquitur de inter- dicta generali: vnde ex vi formalium verborum non comprehendit speciale. Et alioqui nulla est proba- bilis causa, vel ratio extendendi concessionem illã ad illum casum: quia sunt alia loca sacra, in quibus facile possunt Clerici tunc sepeliri: cur ergo concedatur eis, vt in loco interdicto sepeliantur: At vero in priori casu probabiliter fit extensio huius priui- legii ad tale interdictum: quia licet non compre- handatur sub verbis formalibus illius decreti: com- prehendit tamen videtur sub intentione Pontificis: voluit enim, vt omnino possent Clerici tempore interdicti in loco sacro sepeliri: ergo cum in præ- dicto casu moraliter non possint, verisimile est Ponti- ficem sub voluntate, & conceptione sua casum illũ comprehendisse: satisque ad hoc esse, quod interdi- ctum illud virtute, seu reductiue generale sit quoad hoc impedimentum.

Dices: ergo simili modo posset extendi concessio c. *Alma*. videtur enim esse eadem ratio: quod tamẽ simpliciter est à nobis negatum in superioribus. Respondetur, fortasse id non esse magnum incon- ueniens, si res fuisset vsu & autoritate Doctorum comprobata: quia tamen non ita est, nolumus rem nouam introducere, & negamus similitudinem rati- onis. Nam in c. *Alma*, non conceditur priuilegium in gratiam aliquarum personarum, sed propter cõ- mune Ecclesie bonum, vt in principio eiusdem tex- tus dicitur, adhibetur moderatio ipsi interdicto generali, quæ ad prædictũ finem visa est sufficiens: quia interdicto speciali regulariter non est necessa- ria. Et q̃ in aliquo raro casu esse possit vel necessaria, vel valde conueniens, non consideratur à lege. At vero in c. *Quod in te*, conceditur priuilegium in fa- uorẽ Clericorum, vt patet ex illis verbis, *Concedimus tamen ex gratia, vt Clerici*, &c. & per se non considera- tur, q̃ interdictum sit generale, nisi quatenus per il- lud interdictum omnia loca, & Clerici constituũ- tur in necessitate huius concessionis: & ideo quo- ties interdictũ eundem effectum habuerit, seu Cle- ricos in tali necessitate constituerit, generale quoad præsentem effectum iudicabitur. Et ideo tunc sepe- liri poterunt in tali loco quicunque Clerici siue ei- usdẽ, siue alterius Ecclesie: quia priuilegium in hoc nihil distinguit. Cetera, quæ de generali inter- dicto diximus, ad speciale applicanda sunt.

SECTIO III.

An personale interdictum priuet Ecclesiastica se- pulchra.

7.
Differe-
ntia spe-
cialis.

Secundo etiã constat ex dictis, quid dicendum sit de interdicto personali. Nã si illud speciale sit, sine dubio priuat personam interdictam Ecclesiastica se- pulchra, Clementina 1. de Sepulturis,

Aibi, *Vel nominatim interdictas*. Et ibidem habetur in cap. *Episcoporum*. de Priuilegiis in 6. à qua lege com- muni non excipiuntur Clerici per cap. *Quod in te* quia in eo solum est sermo de interdicto locali, & de personis alias non prohibitis: nam priuilegium illud solum respicit, & moderatur loci prohibiti- onem respectu Clericorum. Si autem ipsi propriam, & personalem interdictionem habeant, hæc non tollitur quantum ad hunc effectum ex vi illius con- cessionis. Vnde si clericus culpa sua fuit causa, vt in terdictum locale poneretur, non poterit etiam illo priuilegio frui: quia tunc est personaliter interdi- ctus, vt supra declarauimus. Et ideo in similibus cõ- cessionibus semper intelliguntur exceptæ personæ, quæ dederunt causam interdicto; vt in superioribus visum est, & ex eodem textu fit optima coniectura: nam ille excipiuntur Clerici, qui non seruauerunt interdictum, vt illo priuilegio non fruantur: ergo multo magis intelliguntur excepti, qui causam interdicto dederunt; & in vniuersum qui personali- ter, ac specialiter interdicti sunt.

Addunt vero aliqui, etiam hæc habere locum in interdicto generali personali, argumento capitul. *Si sententia*, de Sent. excom. in 6. vbi hoc interdictum generale singulas personas ligare dicitur. Verum- tamen ille textus posset in contrarium retorqueri; quia dicit personas sic ligatas, hoc interdicto gene- rali non posse alicubi audire diuina vel Ecclesiastica recipere Sacramenta. Vnde cum hi duo effectus specialiter exprimantur, & tertius taceatur, videtur indicari, interdictum generale non habere hunc ef- fectum in personis sic tantum interdictis. Accedit quod in Clementina 1. de Sepultur. vbi excommu- nicatio fertur contra violantes interdictum, quoad hunc effectum de interdicto personali, solum dicitur: *Aut nominatim interdictos*: vbi Glossa aduertit, q̃ ex illo textu, & ex similibus colligi posse, personam interdictam non nominatim, in loco sacro sepeliri, dummodo locus ipse interdictus non sit. Quod etiam confirmat cap. *De priuilegiis*, de Priuilegiis, ibi: *Nisi excommunicati, vel nominatim fuerint interdicti*: & alia iura, quæ in prædicta Glossa citantur. Vnde quod dicitur in cap. *Episcoporum*, de Priuilegiis in 6. de excommunicatis, & interdictis, respectu sepu- lchra sacra, intelligendum videtur de interdictis specialiter: quia ibi non conditur nouum ius quoad effectus interdicti; sed solum quoad nouam penam quibusdam transgressoribus impositam; & ideo il- lud ius intelligendum videtur iuxta antiquiora, quæ solum loquuntur de nominatim interdictis. Hæc ergo sententia etiam de iure antiquo videtur mihi valde probabilis; quamuis cap. illud *Episcoporum*, re- possit facere dubiam. Iure autem nouo Extraua- gantis, *Adeuitanda*, existimo auferri omne dubium: quia nisi persona sit nominatim interdicta, non est priuanda Ecclesiastica sepultura, vt constat ex ge- nerali concessione illius Extrauagantis supra expli- cata. Nec satis esse censeo, quod populus sit nomi- natim interdictus; quia illa nominatio est valde ge- neralis respectu singularum personarum talis po- puli. Dices: in dicta Extrauagante solum postulatur, vt interdictum sit latum contra certam personam, Collegium, aut Vniuersitatem. Respondeo, id esse intelligendum respectiue: nam vt seruatur respectu Collegii, vel Vniuersitatis, vt sit, sufficit quod Col- legium, vel Vniuersitas sit nominatim interdicta; vt vero seruatur respectu singularum personarum, oportet vt singulæ sint nominatim interdictæ: & ita ex illo textu potius sumitur argumentum in cõtra- rium.

Dices: vt interdictum locale seruandum sit, satis est, quod contra certum locum sit generaliter la- tum nominatim. Respondeo, licet illud interdi- ctum dicatur generale propter amplitudinem loci respectu specialis: tamen reuera omnino ferri circa rem determinatam, & particularem, quæ solum in- cludit

Qui causam
interdicti
dederunt,
conferunt
specialiter
interdictum.

De interdi-
cto generali
personali.

Glossa.

Personam
interdictam
nominatim
non est pri-
uanda Eccle-
siastica se-
pultura.

Respondetur
prima ob-
iectiõ.

Respondetur
secunda.